

**КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан _____ доц. А. В. Стасишин
(підпис)
“12” січня 2021 р.

РОБОЧА
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ»

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код та найменування спеціальності)

освітній ступінь: бакалавр
(бакалавр, магістр)

форма навчання: денна
(денна, заочна)

ЛЬВІВ 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня бакалавр.

«30» грудня 2020 р. – 21 с.

Розробник: Ясіновська І.Ф., кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансового менеджменту

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри фінансового менеджменту
Протокол від «30» грудня 2020 р. №5/1.

Завідувач кафедри
фінансового менеджменту, д.е.н., проф. _____ Ситник Н.С.
«30» грудня 2020 року

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу

Протокол № 6 від «12» січня 2021 р.

ЗМІНИ
до програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри (перезатвердження робочої програми)	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри
2020-2021	Відповідно до наказу Ректора про навчання у другому семестрі 2020-2021 навчального року, починаючи з 09.02.2021 р. лекції з навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» проводяться онлайн із використанням технологій дистанційного навчання – хмарного середовища Office 365. Практичні (семінарські) заняття проводяться в очному форматі.	04.02.2021р. № 7	

© Ясіновська, 2021 рік
© ЛНУ імені Івана Франка, 2021 рік

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Предмет навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» є фінансова діяльність підприємств, скерована на виконання прийнятих завдань та відображена в системі показників обліку, звітності та інших джерелах інформації.

Мета навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування знань з теорії та практики фінансового аналізу, засвоєння теоретико-методологічних основ проведення фінансового аналізу, вивчення його сутності та організації, методів та показників, формування практичних навиків проведення фінансового аналізу.

Завдання дисципліни – використати можливості навчального процесу для вивчення теорії і практики особливостей проведення фінансового аналізу.

Основні завдання

Основними завданнями дисципліни є: засвоєння студентами знань з теоретичних засад фінансового аналізу, вміння структурувати фінансову інформацію для потреб аналізу, оволодіння методологічними прийомами проведення фінансового аналізу, вміння розраховувати широке коло показників для оцінки фінансового стану, набуття навиків інтерпретувати отримані результати фінансового аналізу та формувати комплексну і достовірну оцінку фінансового стану підприємства.

1.1. Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Економіка підприємства	Аналіз банківської діяльності
Статистика	Облік і оподаткування за видами економічної діяльності
Фінанси	Місцеві фінанси
Гроші і кредит	
Фінанси суб'єктів господарювання	

1.2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здатність демонструвати та застосовувати теоретичні знання та практичні навички фінансового аналізу	Знати види, принципи, методи фінансового аналізу, особливості здійснення аналізу фінансового стану різних типів суб'єктів підприємництва. Володіти методичним інструментарієм діагностики фінансового стану підприємства.
Здатність складати та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію облікового характеру	Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію
Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення	Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів. Застосовувати набуті знання з метою прийняття правильних управлінських рішень.
Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку	Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань
Здатність моделювати, прогнозувати та планувати фінансово-господарські аспекти діяльності суб'єктів господарювання, оцінювати можливості й загрози, сильні й слабкі сторони їх фінансово-економічної діяльності, організувати систему управління ризиками	Здійснювати фінансове планування та прогнозування діяльності суб'єктів підприємництва. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. Ідентифікувати ризики фінансово-економічної діяльності держави і суб'єктів підприємництва, виявляти та систематизувати загрози їх внутрішнього і зовнішнього середовища, виробляти механізми їх функціонування.

РОЗДІЛ 2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Фінансовий аналіз»

(назва навчальної дисципліни)

Характеристика навчальної дисципліни							
Шифр та найменування галузі знань: <i>07 «Управління та адміністрування»</i>				Цикл дисциплін за навчальним планом: нормативна дисципліна спеціалізації 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»			
Код та назва спеціальності: <i>072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</i>				Освітній ступінь: <i>«бакалавр»</i>			
Спеціалізація: _____							
Курс: <u>IV</u> Семестр: <u>8</u>				Методи навчання: <i>лекції, семінарські заняття, самостійна робота, ІНДЗ (творчі завдання), робота в бібліотеці, Інтернеті, розв'язування задач та творчих завдань тощо</i>			
Кількість кредитів ECTS	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Лекції	Семінари, практичні, лабораторні	Заліки по модулях (контрольні роботи)	Самостійна робота студента (СРС)	Індивідуальна робота студента (ІР)
3	90	54	36	18	-	24	12
Кількість тижневих годин		Кількість змістових модулів (тем)		Кількість заліків по модулях/контрольних робіт		Вид контролю	
		13		-		ПК, екзамен	

РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
1.	Значення і теоретичні основи фінансового аналізу
2.	Інформаційне забезпечення фінансового аналізу
3.	Аналіз майна підприємства.
4.	Аналіз оборотних активів
5.	Аналіз джерел формування капіталу підприємства
6.	Аналіз грошових потоків
7.	Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства
8.	Аналіз фінансової стійкості підприємства
9.	Аналіз кредитоспроможності підприємства
10.	Аналіз ділової активності підприємства
11.	Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства
12.	Аналіз інвестиційної діяльності підприємства
13.	Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства

РОЗДІЛ 4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Значення і теоретичні основи фінансового аналізу

Сутність фінансового стану суб'єкта господарювання та необхідність його аналізу.

Сутність, мета, завдання та функції фінансового аналізу. Завдання аналізу, що підпорядковуються його меті. Предмет, об'єкти та суб'єкти фінансового аналізу.

Принципи фінансового аналізу. Методи фінансового аналізу та їх інструментарій. Класифікація методів фінансового аналізу.

Показники, що характеризують фінансовий стан підприємства. Система аналітичних показників, які використовують у фінансовому аналізі для комплексної оцінки діяльності підприємства.

Види фінансового аналізу. Види фінансового аналізу в розрізі класифікаційних ознак. Зовнішній та внутрішній фінансовий аналіз. Напрямки фінансового аналізу: оцінка поточного та перспективного фінансового стану підприємства, темпів розвитку з позиції його фінансового забезпечення.

Користувачі результатів фінансового аналізу.

Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу

Загальна характеристика інформаційного забезпечення фінансового аналізу. Система економічної інформації. Зовнішні та внутрішні джерела фінансового аналізу. Види та форми звітності.

Склад і зміст фінансової звітності як основного джерела інформації для фінансового аналізу.

Аналітичний потенціал бухгалтерського балансу для фінансового аналізу. Характеристика статистичної звітності, як інформаційного джерела фінансового аналізу. Основні форми статистичної звітності, які можна використовувати у фінансовому аналізі.

Організація аналітичної роботи на підприємстві та напрями вдосконалення процедури фінансового аналізу.

Тема 3. Аналіз майна підприємства

Завдання і методи аналізу майна підприємства. Основні напрямки аналізу балансу. Принципи формування майна підприємства.

Аналіз динаміки і структури необоротних активів. Класифікація активів підприємства. Валюта балансу. Експрес-аналіз балансу підприємства. Вертикальний та горизонтальний аналіз показників балансу.

Аналіз руху й технічного стану основних засобів. Порядок розрахунку та методи оцінки показників, що характеризують стан використання майна підприємства.

Аналіз ефективності використання необоротних активів. Фондовіддача та фондомісткість. Рентабельність використання основних засобів.

Особливості аналізу використання нематеріальних активів підприємства.

Тема 4. Аналіз оборотних активів

Завдання та основи аналізу оборотних активів. Стадії руху оборотних коштів. Основні методи та інформаційна база аналізу оборотних активів.

Аналіз стану та структури оборотних активів.

Аналіз ефективності використання оборотних активів. Методика розрахунку віддачі та рентабельності оборотних активів, інтегрального показника ефективності використання оборотних активів.

Визначення потреби підприємства в оборотних активах.

Тема 5. Аналіз джерел формування капіталу підприємства

Характеристика капіталу як об'єкта фінансового аналізу. Економічний зміст капіталу підприємства: мета та завдання аналізу.

Структурний аналіз капіталу на основі бухгалтерського балансу. Класифікація, порядок розрахунку та методи оцінки показників, що характеризують стан використання капіталу підприємства.

Аналіз власного оборотного капіталу.

Оцінка ефективності використання капіталу. Показники ефективності та інтенсивності використання капіталу. Аналіз оборотності капіталу. Показники оборотності капіталу (коефіцієнт оборотності та тривалість одного обороту). Шляхи прискорення оборотності, економічний ефект у результаті прискорення оборотності.

Оцінювання операційного і фінансового левериджу. Аналіз фінансової незалежності підприємства. Методика розрахунку показників для оцінки ефективності використання позичкового капіталу.

Тема 6. Аналіз грошових потоків

Поняття грошового потоку та його значення для фінансової діяльності підприємства. Основні поняття, що характеризують рух грошових коштів. Роль аналізу грошових потоків при визначенні можливостей внутрішнього фінансування.

Інформаційне забезпечення аналізу та методи визначення грошових потоків. Прямий і непрямий методи складання звіту про рух грошових коштів. Основні канали надходження грошових коштів і платежів за видами діяльності підприємства (операційна, інвестиційна, фінансова); джерела інформації при використанні прямого методу. Сутність і особливості методики аналізу грошових потоків непрямим методом.

Ефективність використання грошових коштів. Розрахунок чистого грошового потоку від різних видів діяльності. Стратегія управління грошовими потоками.

Тема 7. Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства

Поняття про платоспроможність і ліквідність, їхні види та завдання аналізу. Платоспроможність як здатність підприємства наявними грошовими коштами своєчасно здійснювати платежі за своїми строковими зобов'язаннями. Поточна і перспективна платоспроможність. Розгляд ліквідності у двох аспектах:

як часу, необхідного для продажу активу; як суми, одержаної від продажу активу.

Аналіз ліквідності балансу. Групування активів за ступенем їх ліквідності та пасивів підприємства за терміновістю їх погашення з метою здійснення аналізу ліквідності балансу.

Аналіз показників ліквідності. Методика розрахунку та аналіз коефіцієнта абсолютної ліквідності. Методика розрахунку та нормативне значення коефіцієнта термінової (швидкої) ліквідності. Методика розрахунку та нормативне значення коефіцієнта загальної ліквідності (коефіцієнта покриття). Оцінка показників ліквідності.

Напрями забезпечення платоспроможності підприємства. Методика аналізу поточної та перспективної платоспроможності.

Тема 8. Аналіз фінансової стійкості підприємства

Завдання та основи аналізу фінансової стійкості підприємства. Сутність фінансової стійкості підприємства та її значення для оцінки його фінансового стану. Функції фінансової стійкості.

Оцінка типу фінансової стійкості підприємства. Визначення абсолютних показників фінансової стійкості та їх аналіз. Типи фінансової стійкості: абсолютна стійкість фінансового стану підприємства; нормальна стійкість фінансового стану; нестійкий (передкризовий) фінансовий стан; кризова фінансова стійкість.

Аналіз фінансової стійкості підприємства на основі часткових (відносних) показників. Оцінка запасу фінансової стійкості (зони безпечності) підприємства.

Напрями забезпечення фінансової стійкості підприємства. Основні чинники, що впливають на фінансову стійкість підприємства.

Тема 9. Аналіз кредитоспроможності підприємства

Сутність кредитоспроможності позичальника та підходи до її оцінювання. Мета та завдання аналізу. Місце кредитоспроможності в управлінні кредитним ризиком банку.

Методика оцінки кредитоспроможності позичальника. Практика вітчизняних банків оцінки кредитоспроможності клієнта. Визначення інтегрального показника позичальника за результатами оцінки його фінансового стану відповідно до галузевої приналежності. Досвід зарубіжних комерційних банків оцінки кредитоспроможності позичальника.

Тема 10. Аналіз ділової активності підприємства

Поняття ділової активності та її місце в оцінці фінансового стану підприємства. Мета та завдання аналізу ділової активності підприємства.

«Золоте правило розвитку підприємства» як напрям загальної кількісної оцінки його ділової активності.

Аналіз показників ділової активності та оцінка їх динаміки. Послідовність аналізу основних показників ділової активності підприємства. Вплив оборотності активів на показники ефективності діяльності підприємства.

Оцінка тривалості фінансового циклу підприємства. Аналіз стійкості економічного зростання підприємства.

Тема 11. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства

Сутність понять «прибуток» і «рентабельність» та їх значення для оцінки результатів діяльності підприємства.

Показники прибутковості та рентабельності у фінансовому аналізі. Аналіз динаміки фінансових результатів підприємства. Оцінка показників рентабельності. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.

Тема 12. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства

Сутність і класифікація інвестицій. Зміст і завдання аналізу інвестиційної діяльності.

Аналіз результатів інвестиційної діяльності підприємства. Аналіз ефективності інвестицій. Поняття інвестиційного проекту, його види. Методика розрахунку показників ефективності реальних та фінансових інвестицій. Методика порівняльного аналізу альтернативних інвестиційних проектів.

Прогнозування ефективності інвестиційної діяльності підприємства.

Тема 13. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства

Зміст та завдання комплексного аналізу фінансового стану підприємства. Система показників фінансового аналізу. Основні етапи та напрямки проведення фінансового аналізу.

Поняття та сутність рейтингової оцінки підприємства.

Метод багатовимірного рейтингового аналізу.

РОЗДІЛ 5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV (зі змінами та доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>.
2. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010р. № 2755-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 №514-VI // Відомості Верховної Ради України. 2008. № 50-51.
4. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. №996-XIV // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
5. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73 і зареєстровано Міністерством юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 (із змінами та доповненнями).
6. Багацька К.В., Говорушко Т.А., Шеремет О.О. Фінансовий аналіз. К.:

- Видавничий дім "АртЕк", 2014. 320 с.
7. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: Навчальний посібник для студентів ВУЗ. К.: ЦУЛ, 2009. 328 с.
 8. Іващенко Г.А., Даниленко С.В. Технологія обробки економічної інформації : конспект лекцій. Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. 120 с.
 9. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
 10. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с
 11. Отенко І.П., Іващенко Г.А., Воронков Д.К. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. 252 с.
 12. Подольська В.О., Яріш О.В. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. К.: ЦНЛ, 2007. 488 с.
 13. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
 14. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутенка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
 15. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина І. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
 16. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
 17. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.І]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
 18. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон. Тернопіль:, ТНЕУ. 2016. 304 с.
 19. Фінансовий аналіз та звітність : практикум / І.Ю. Єпіфанова, В.В. Джеджула. Вінниця: ВНТУ, 2017. 143 с.

Додаткова література

20. Батракова Т.І., Конев В.В. Рання діагностика та фінансовий аналіз стану підприємства як частина антикризисного управління. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки.* 2016. Вип. 17(2). С. 57-59. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2016_17\(2\)_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2016_17(2)_16).
21. Берест М. М. Фінансовий аналіз як економічна категорія та інструмент обґрунтування управлінських рішень. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки.* 2017. Вип. 23(3). С. 53-57. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2017_23\(3\)_14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2017_23(3)_14).
22. Боднар О.В. Особливості визначення фінансових результатів та розподілу прибутку. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/inek/2010_2/230.pdf.
23. Вакульчик О.М., Протасова Є.В., Нечаєва А.А. Фінансовий результат підприємства: економічна сутність, особливості визначення та аналізу. *Бізнес-навігатор.* 2019. Вип. 1. С. 162-168. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2019_1_35.

24. Вознюк А.О. Фінансова стійкість та її значення для економічного розвитку і безпеки підприємства. *Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси*. 2012. Вип. 9(1). С. 164-169.
25. Дзюбенко О. М. Підходи до дефініції поняття "фінансовий потенціал" як об'єкту економічного аналізу. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки*. 2017. № 4. С. 18-24. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2017_4_6.
26. Демчук Н. І. Теоретичні засади оцінки фінансового стану підприємств. URL : http://www.rusnauka.com/10_DN_2013/Economics/3_129563.doc.htm.
27. Добровольська О.В., Майстренко Л.Ю. Фінансовий стан підприємства: сутність і необхідність його аналізу. *Агросвіт*. 2014. № 7. С. 24-27. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2014_7_6.
28. Горященко Ю. Г. Фінансовий аналіз стану основних засобів та джерела фінансування процесу їх відтворення. *Інноваційна економіка*. 2013. № 11. С. 161-167. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2013_11_26.
29. Ігнатишин М.В., Алтухова О.В. Фінансова стійкість підприємства як гарантія забезпечення платоспроможності. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер. : Економіка*. 2014. Вип. 2. С. 104-112.
30. Йолтухівська Т.В., Лопатовський В.Г. Аналіз теоретичних підходів до визначення поняття «фінансовий результат». *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2015. № 2(2). С. 64-67. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2015_2\(2\)__15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2015_2(2)__15).
31. Книшек О.О., Тарасенко Ю.О. Фінансовий аналіз діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності. *Економічний простір*. 2018. № 139. С. 171-181. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2018_139_16.
32. Кость Я.О. Місце фінансової діагностики в системі фінансового менеджменту підприємства. *Наука й економіка*. 2010. № 2. С. 53–63.
33. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз і планування. Дніпропетровськ : Вид. ДАУБП, 2011. 224 с.
34. Кремень В.М., Щепетков С.Я. Оцінювання фінансової стійкості підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2011. №1 (115). С. 107-115.
35. Кривов'язюк І.В., Кость Я.О. Теоретичні засади фінансової діагностики підприємства. *Вісник Луцького державного технічного університету : зб. наук. праць*. – 2011. – № 1. – С. 5–9.
36. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Нормативно-критеріальне забезпечення діагностики фінансового стану підприємства. *Фінанси України*. – 2010. №8. С. 105-114.
37. Курганський К.С. Фінансова стійкість підприємства: застосування апарату нечіткої логіки для прогнозування банкрутства. *Моделювання та інформаційні системи в економіці*. 2011. Вип. 85. С. 185-199.
38. Лахтіонова Л.А. Аналіз фінансової стійкості суб'єктів підприємницької діяльності : монографія / Л.А. Лахтіонова. К. : КНЕУ, 2011. 880 с.
39. Лещук В.П. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: Навч. посібн. К.: Центр учбової літератури, 2010. 504 с.

40. Ляшенко О.М. Специфічні властивості фінансової безпеки підприємства. *Управління проектами та розвиток виробництва* : Зб.наук.пр. Луганськ : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2012. № 4(44). С. 27-32.
41. Максимова А.В., Гнидюк М.Г. Фінансовий аналіз звітності, складеної за МСФЗ. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки.* 2018. Вип. 32. С. 185-189. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2018_32_43.
42. Медвідь Н. Дослідження ймовірності банкрутства підприємства за зарубіжними та вітчизняними методиками. URL: <http://naub.oa.edu.ua/2014/doslidzhennya-jmovirnostibankrutstva-pidpryjemstva-za-zarubizhnymy-ta-vitchyznyanymy-metodykamy-3>.
43. Мелень О.В., Сидоренко Ю.В. Фінансова стійкість підприємства як одна із складових його економічної безпеки. *Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Сер. : Технічний прогрес та ефективність виробництва.* 2013. № 66. С. 160-165.
44. Мельник М.М. Фінансовий аналіз як база прийняття управлінських рішень щодо підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні.* 2012. Вип. 1. С. 87-90.
45. Павленко О. І. Вдосконалення механізму діагностики фінансового стану підприємства. *Бізнес-навігатор.* 2010. № 2 (19). С. 72–78.
46. Павленко О.П., Бурсук Г.Ю. Фінансовий аналіз оборотних активів та оптимізація джерел їх формування. *Молодий вчений.* 2017. № 10. С. 981-984. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_10_223.
47. Саух І. Фінансовий потенціал підприємства як об'єкт стратегічного аналізу. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.* 2017. № 1. С. 132-140. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2017_1_20.
48. Сідорова Т.О., Лисак Г.Г. Фінансовий аналіз як інструмент підтримки прийняття управлінських рішень. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг.* 2013. Вип. 2(1). С. 62-68.
49. Скриньковський Р. М., Семчук Ж.В. Фінансовий стан підприємств: сутність, прийоми та методи проведення аналізу. *Економіка та держава.* 2014. №3. С. 47-49. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2014_3_12
50. Сметанюк О.А., Кругляк С.О. Фінансова стійкість в системі фінансової безпеки підприємства. *Економічний простір.* 2014. № 85. С. 187-196.
51. Ясіновська І.Ф. Оцінка фінансового стану підприємств регіону. *Регіональна економіка: Науково-практичний журнал.* Львів. 2016. № 1. С. 188-195.
52. Ясіновська І.Ф. Сучасні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємств. *Європейські перспективи : науково-практичний журнал.* 2016. № 2. С.169-175.

**РОЗДІЛ 6. ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ
ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ**

№ розділу, теми (змістові модулі)	Назва розділу, теми (змістового модуля)	Кількість годин за ОПП			Розподіл аудиторних годин		
		всього	у тому числі		лекції	Семінари, практичні, лабораторні	заліки по модулях, контрольні (контрольні роботи)
			аудиторні	СРС (СРС, ІР)			
ЗАЛІКОВИЙ МОДУЛЬ № 1							
1	Значення і теоретичні основи фінансового аналізу	8	6	3	4	2	
2	Інформаційне забезпечення фінансового аналізу	6	4	3	2	2	
3	Аналіз майна підприємства	5	3	3	2	1	
4	Аналіз оборотних активів	5	3	3	2	1	
5	Аналіз джерел формування капіталу підприємства	5	3	3	2	1	
6	Аналіз грошових потоків	5	3	3	2	1	
7	Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства	8	6	3	4	2	
8	Аналіз фінансової стійкості підприємства	8	6	3	4	2	
9	Аналіз кредитоспроможності підприємства	5	3	3	2	1	
10	Аналіз ділової активності підприємства	5	3	3	2	1	
11	Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства	5	3	2	2	1	
12	Аналіз інвестиційної діяльності підприємства	6	5	2	4	1	
13	Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства	7	6	2	4	2	
	Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)						
Разом годин		90	54	36	36	18	

РОЗДІЛ 7. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

7.1 Календарно-тематичний план лекційних занять

№ заняття	Тема лекційного заняття	Кількість годин
1.	Тема 1. Значення і теоретичні основи фінансового аналізу	2
2.	Тема 1. Значення і теоретичні основи фінансового аналізу	2
3.	Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу	2
4.	Тема 3. Аналіз майна підприємства	2
5.	Тема 4. Аналіз оборотних активів	2
6.	Тема 5. Аналіз джерел формування капіталу підприємства	2
7.	Тема 6. Аналіз грошових потоків	2
8.	Тема 7. Аналіз ліквідності і платоспроможності	2
9.	Тема 7. Аналіз ліквідності і платоспроможності	2
10.	Тема 8. Аналіз фінансової стійкості підприємства	2
11.	Тема 8. Аналіз фінансової стійкості підприємства	2
12.	Тема 9. Аналіз кредитоспроможності підприємства	2
13.	Тема 10. Аналіз ділової активності підприємства	2
14.	Тема 11. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства	2
15.	Тема 12. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства	2
16.	Тема 12. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства	2
17.	Тема 13. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства	2
18.	Тема 13. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства	2
Разом годин		36

7.2 Календарно-тематичний план семінарських (практичних) занять

№ заняття	Тема семінарського (практичного) заняття	Кількість годин
1.	Тема 1. Значення і теоретичні основи фінансового аналізу (СЗ)	2
2.	Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу (СЗ)	2
3.	Тема 3. Аналіз майна підприємства Тема 4. Аналіз оборотних активів (ПЗ)	2
4.	Тема 5. Аналіз джерел формування капіталу підприємства Тема 6. Аналіз грошових потоків (ПЗ)	2
5.	Тема 7. Аналіз ліквідності і платоспроможності (ПЗ)	2
6.	Тема 8. Аналіз фінансової стійкості підприємства (ПЗ)	2
7.	Тема 9. Аналіз кредитоспроможності підприємства (ПЗ) Тема 10. Аналіз ділової активності підприємства	2
8.	Тема 11. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства Тема 12. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства (ПЗ)	2
9.	Тема 13. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства (ПЗ)	2
Разом годин		18

7.3 Графік консультацій

№ з/п	Назва розділу, теми, зміст консультації	Кількість годин
1.	Консультація щодо організації та виконання самостійної роботи, підготовки до самостійних занять, опрацювання рекомендованої літератури	2
2.	Консультація з користування та опрацювання фінансових звітів і підготовки до практичних занять	2
3.	Консультація за темами 7, 8	2
Разом годин		6

РОЗДІЛ 8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Фінансовий аналіз: необхідність, сутність, мета, завдання, принципи. Об'єкт і предмет фінансового аналізу.
2. Зв'язок фінансового аналізу з іншими науками.
3. Користувачі результатів фінансового аналізу та їх інформаційні потреби.
4. Характеристика формалізованих і неформалізованих методів фінансового аналізу.
5. Прийоми фінансового аналізу та приклади їх практичного застосування.
6. Джерела інформації для фінансового аналізу. Види звітності.
7. Фінансова звітність як основне джерело інформації для фінансового аналізу. Характеристика форм фінансової звітності.
8. Аналітичний потенціал бухгалтерського балансу для фінансового аналізу.
9. Структура активів і пасивів підприємства та порядок їх відображення в балансі.
10. Порівняльний аналітичний баланс та методика його складання.
11. Структура звіту про фінансові результати та його значення для фінансового аналізу.
12. Структура звіту про грошові кошти та його значення для фінансового аналізу.
13. Фінансовий стан підприємства та групи показників, що його характеризують.
14. Види фінансового аналізу за часом його здійснення.
15. Експрес-аналіз (діагностика) фінансового стану підприємства. Поглиблений аналіз фінансового стану.
16. Структура майна підприємства та відображення його у звітності. Завдання і методи аналізу активів.
17. Завдання, напрями та показники аналізу необоротних активів.
18. Завдання, напрями та показники аналізу оборотних активів.
19. Фінансова стійкість підприємства, її типи. Чинники, що впливають на фінансову стійкість.
20. Мета та етапи аналізу фінансової стійкості підприємства.
21. Абсолютні та відносні показники фінансової стійкості.
22. Сутність платоспроможності і ліквідності, їх значення для оцінки фінансового стану підприємства. Види ліквідності.
23. Алгоритм аналізу ліквідності балансу.
24. Характеристика відносних показників ліквідності.
25. Напрями покращення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.
26. Поняття грошового потоку та його значення для фінансової діяльності підприємства.
27. Класифікація і види грошових потоків.
28. Завдання аналізу грошових потоків та його інформаційне забезпечення.
29. Аналіз обсягу і складу грошових потоків.
30. Аналіз руху грошових коштів в процесі здійснення операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.
31. Напрями оптимізації грошових потоків.

32. Оцінка якості управління підприємством за станом руху грошових потоків.
33. Аналіз грошових потоків із застосуванням системи коефіцієнтів.
Завдання, інформаційне забезпечення та напрями аналізу фінансових результатів.
34. Аналіз відносних показників прибутковості підприємства. Групи показників рентабельності та методика їх розрахунку.
35. Факторна модель аналізу рентабельності власного капіталу.
36. Доцільність оцінювання кредитоспроможності позичальника. Інформаційна база аналізу кредитоспроможності позичальника.
37. Ознаки кредитоспроможного позичальника. Система показників, що характеризують фінансовий стан позичальника.
38. Методика визначення кредитного ризику на підставі розрахунку інтегрального показника.
39. Суть та характеристики капіталу підприємства. Класифікація і види капіталу.
40. Мета та напрями аналізу капіталу підприємства.
41. Аналіз власного капіталу.
42. Аналіз позикового капіталу.
43. Аналіз показників оборотності і прибутковості капіталу.
44. Аналіз фінансової незалежності підприємства.
45. Сутність, значення та методика визначення розміру власних оборотних коштів.
46. Поняття ділової активності підприємства. Аналіз ділової активності: завдання, етапи проведення, зацікавлені особи.
47. Система показників ділової активності.
48. «Золоте правило» розвитку підприємства.
49. Показники аналізу інвестиційної діяльності підприємства.
50. Особливості методики комплексного аналізу фінансового стану підприємства.

РОЗДІЛ 9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання навчальної діяльності студентів здійснюється відповідно до «Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів Львівського національного університету імені Івана Франка» від 01.03.2013р. із змінами, затвердженими наказом ректора від 01.07.2015р. № О-96, за 100-бальною системою (за шкалою ECTS та національною шкалою).

Система контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Фінанси суб'єктів підприємництва» складається з:

- поточного контролю, який має на меті оцінку роботи студентів за всіма видами аудиторної роботи (лекції, семінарські, практичні) і відображає поточні навчальні досягнення студентів в освоєнні програмного матеріалу.
- підсумкового контролю у вигляді семестрового екзамену.

Оцінювання рівня знань студентів на семінарських та практичних заняттях

проводиться за п'ятибальною системою (від 1 до 5 балів).

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів становить: за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів.

9.1. ТАБЛИЦЯ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Поточний контроль						Індивідуальна робота студента	Екзамен	Разом
Теми/бали								
Теми 1-2	Теми 3-4	Теми 5-6	Теми 7-8	Теми 9-10	Теми 11-13			
5	5	5	5	5	5	20	50	100
30								
50								

9.2. Система нарахування рейтингових балів та критерії оцінювання знань студентів

№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів
Бали поточної успішності за участь у семінарських, практичних, лабораторних заняттях			
Критерії оцінювання		5 балів	
	- зміст питання семінарського заняття розкритий повністю та (або) відповіді на питання в процесі обговорення є обґрунтованими, студент демонструє вміння на підставі аналізу літератури, а також узагальнення практики і сучасних наукових досліджень, робити аналітичні висновки з проблем дисципліни; - практична робота виконана у зазначений термін (за розкладом), у повному обсязі, без помилок, студент демонструє вміння на підставі аналізу літератури, а також узагальнення практики і сучасних наукових досліджень, робити аналітичні висновки з проблем дисципліни.	5	
	- зміст питання семінарського заняття розкритий повністю та (або) відповіді на питання в процесі обговорення є обґрунтованими; - практична робота виконана у повному обсязі, без помилок.	4	
	- зміст питання семінарського заняття розкритий повністю, але з незначними недоліками та (або) в процесі обговорення студент допускає неточності; - практична робота виконана у повному обсязі, але містить незначні помилки.	3	
	- зміст питання семінарського заняття розкритий частково, але правильно або зміст питання семінарського заняття розкритий повністю, але з суттєвими недоліками; відповіді на питання в процесі обговорення є малообґрунтованими;	2	

- практична робота виконана у неповному обсязі, але правильно або у повному обсязі, при наявності значних помилок.	
- зміст питання семінарського заняття розкритий частково із суттєвими недоліками та студент не приймав участі в процесі обговорення; - практична робота не виконана або виконана не правильно.	0-1
Індивідуальна робота студента (ІНДЗ)	
Критерії оцінювання	20 балів
Робота глибоко розкриває суть проблеми, відображає результати досліджень і власну позицію автора	20-18
Робота глибоко розкриває суть проблеми, відображає результати досліджень, проте містить певні неточності	17-15
Робота частково розкриває суть проблеми, і не повністю відображає результати досліджень	14-10
Робота має компілятивний характер, не розкриває суть проблеми	9-1
Робота не виконана	0
Екзамен	
Критерії оцінювання	50 балів
Встановлено 3 рівні складності завдань. Перший рівень (завдання 1-10) – завдання із вибором відповіді – це теоретичні питання, що мають по чотири варіанти відповідей, з яких одна є правильною. За кожне правильно виконане завдання студент одержує 1 бал (максимально $10 * 1 = 10,0$ балів).	10
Другий рівень (завдання 11-15) – теоретичні питання. За кожне правильно виконане завдання студенту виставляється 3 бали (максимально $5 * 3,0 = 15,0$ балів).	15
Третій рівень (завдання 16-17) – практичні завдання з повним розв’язком і висновками. В цих завданнях треба записати формули для розрахунків, послідовні та логічні дії всіх розрахунків, навести одиниці вимірювання одержаних показників і зробити належні висновки. У разі необхідності розв’язки задач супроводжувати графіками і таблицями, які необхідно оформляти відповідно до встановлених вимог. За кожне правильно виконане завдання студенту виставляється 12,5 балів (максимально $2 * 12,5 = 25,0$ балів)	25

9.3 Шкала оцінювання успішності студентів за результатами підсумкового контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		
		Екзамен, диференційований залік		Залік
A	90 – 100	5	відмінно	зараховано
B	81 – 89	4	дуже добре	
C	71 – 80		добре	
D	61 – 70	3	задовільно	
E	51 – 60		достатньо	
FX	21 – 50	2	незадовільно	незараховано
F	0 – 20	2	незадовільно	незараховано

РОЗДІЛ 10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчально-методичне та наукове забезпечення системи організації навчального процесу з навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» включає:

- навчальні та робочі навчальні плани;
- програму навчальної дисципліни;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- плани семінарських та практичних занять та методичні рекомендації з їх проведення;
- завдання для індивідуальної роботи студента та методичні рекомендації щодо їх виконання;
- завдання та методичні матеріали до виконання самостійної роботи (СРС);
- опорний конспект лекцій.

РОЗДІЛ 11. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Проблемні **лекції** направлені на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами. Студентам під час лекцій роздається друкований матеріал, виділяються головні висновки з питань, що розглядаються. При читанні лекцій студентам даються питання для самостійного обмірковування. Студенти здійснюють коментарі самостійно або за участю викладача.

Робота в малих групах дає змогу структурувати семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду

спілкування.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Мозкові атаки – метод розв’язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію

Кейс-метод – розгляд, аналіз конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються; для представлення певних; досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань тощо.

РОЗДІЛ 12. РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Ресурси мережі Інтернет	Ресурси мережі Факультету з навчальної дисципліни
Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://www.zakon.rada.gov.ua/ . Офіційний сайт Урядового порталу. URL: http://www.kmu.gov.ua/ . Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: http://www.minfin.gov.ua/ . Офіційний сайт Віртуального університету Міністерства фінансів України. URL: http://edu.minfin.gov.ua/Pages/Default.aspx . Офіційний сайт Академії фінансового управління Міністерства фінансів України. URL: https://afu.kiev.ua/ Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: https://www.treasury.gov.ua/ua Офіційний сайт Міністерство розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства України. URL: http://www.me.gov.ua/ . Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/ . Офіційний сайт Журналу «Урядовий кур'єр». URL: http://www.ukurier.gov.ua/ . Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/ . Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. URL: http://www.lsl.lviv.ua/ .	Програма навчальної дисципліни Робоча програма навчальної дисципліни Плани семінарських та практичних занять та методичні рекомендації з їх проведення Завдання для індивідуальної роботи студента та методичні рекомендації щодо їх виконання Завдання та методичні матеріали до виконання самостійної роботи (СРС)